Lang.

70699
Smith
54
BUREAU OF
AMERICAN ETHNOLOGY
8134
LETTERS

DE

FEU M. JOS. MARCOUX,

MISSIONNAIRE DU SAULT,

AUX

CHEFS IROQUOIS

DU

LAC DES DEUX MONTAGNES.

1848-49.

NENE TESAKO IATONNIHNE NE RATIKOSANENSK8E
KANESATAKEH RONON NE THARONHIAKANERE-
KENHA KAHNA8AKEH RONON RON8ANIKENHA.

"Shetenr, Se8enniio, shetenr sheien okon,
Tosa iahte kakonte ask8anak8ase."

Tiohtiiake: (Montreal).

TEHORISTORARAKON JOHN LOVELL.

1869.

PM
1884
M26
1869
SOA

LETTRES

DE

FEU M. JOS. MARCOUX,

MISSIONNAIRE DU SAULT,

(Mohawk)
AUX

CHEFS IROQUOIS

DU

LAC DES DEUX MONTAGNES.

1848-49.

~~~~~

NENE TESAKOIATONNIHNE NE RATIKOSANENSKSE
KANESATAKEHRONON NE THARONHIAKANERE-
KENHA KAHNA8AKEHRONON RON8ANIKENHA.

~~~~~

“Shetenr, Se8enniiio, shetenr sheien okon,
Tosa iahte kakonte ask8anak8ase.”

Tiohtiake :

TEHORISTORARAKON JOHN LOVELL.

1869.

PM 1884

M26

LETTERS.

PREMIERE LETTRE.

RATIKOSANENS KANESATAKE.

KAHNASAKE, 6 *Août* 1848.

KSAIEN OKONHA,

Ksennitentase aeseſatahonsatate tsinahoten enkiron, nok seſerhek: iahtasonkſanikonrhaten.

Nene ietsinikonhratas niateionkſetake, iah othenon teiontſterista naeſeſannhike, naeſeſatatkaronni oni; iahta tehonaterientare ſeſatonnhetston; kaſenniiſo othenon ahontſennonniate ne rononha, iaſeronhatien niſe aeſeſatkaronni. Oriſiiſo, kſaien okonha, tokat aietsiiſon nonſeronnitakon aeſſatien-tahninonnionſeke, ioſnore akſekon aonſahatihneka-kastake; ſenſa kati iaonſahotitentaseron, ſenſa ahontkaronnianion, ſenſa ahonſanikonhrakſatanion ne Raſenniiſo, ſenſa aonſakanataksate. Ionſeſen nonſa tſi iah othenon teſeſariſaien nonſeronnitakon; ſkennen tiſeſanakere; ſatonkſiiſo naeſeſariſiiſoſtonhake naeſeſenheiontiione neneſatonnhokten. Seſatatitenr kati, kſaien okonha; toſa ſeſatateſenniiſoſt, ſeſerhek: tihaſeton ne Raſenniiſo, iahte ſonkionſenſiaſi ne kento, iah kati teſonkſaſi nii aon-taiakſennonton, teſanikonhriak kati.

Ne kati segehiaarak tiotkon tsi rasen ne Rasenniiio, *tosa satatesenniiost*. Iah kati sahi tasakorisaasase ne iontatesenniiosta; iah kati taiontste ne iakotatesenniioston, iahtaonsaiakotehiaronhase. Segaterientare oni, ksaien okonha, tsi iahte kaianerenseraien nonsentsiake naiakorisaasase ne iakotatesenniioston; iakoienas sahi ne kaianerensera, iakonnhotons oni nehniiakoieren, nok tikate oni iakohregatha. Ok kati tikaasenniiio, ne kaneka ne ronkse enhatientahinon nonseronnitakon, niahte hongasi nethonahiere, ahonsaiena, ahongsannhoton oni. Ne katiken aierako ne ionttokha? Enskat ethonihotiieren ne ietsiiasterista, ne ok ne ronneron aiakotokense, tosa aiontennogente tsi tokenske raonaenk, tsi tokenske rotikseniatseraien nethonahatiere; iah nennee etho tehotirihoten nasakotikenrenseronni; tokat ahatinongeseke nasakotikenrenseronni, toha sahi kanataksekon asakotinnhotonke, iasetosanen asakotikaronni.

Ionehraksat oni, ksaien okonha, tsi arekho taeseganikhonhraiientane tsi iah etho tehotirihoten ne ietsirihonniennis naietsikenrenseronni; ionehraksat tsi iahtesesattokas tsini sakotitenranions tiotkon niate-senniserake; ok se tahonnonton nahonnehre tosa onka tsiakitenr, akaonhaa iontatiatakennha; iah kati sahi tesesakahrriio akša. Tsi sakaongsentsiaši nonontiio kosa, iahte sakonnhaon nahoten asakotitenrheke, iah oni te sakonnhaon, asakotiraksenniheke kanon naieienthotake; tsini thotirisaieri rati-nonges n'asakotiraksenniheke, nok tiotkon rononha raonaenk nonsentsia; nok oni tokat akte aonsai-ente nonkse onse, tiotkon ki rononha raonaenk; ethone onseronni asakotiteron, iasetosanen nennee

ahontsennonniate. Nok iahta tehonaton8entsioni nahontsennonniate ne rononha tsi se8enteron; ne tehonaton8entsioni nise aese8atsennonniate, aese8aiohteke, aese8aienthoseke; eh naontase skennen aetsionnhekon, naietsiienagase oni tsinahatik8eni. Ok eken kati tatsise8anongeratonseke tiotkon ne Rasenniio, kanaktiio hetsise8anaktarak8enni nonsentsiake. Iah othenon te se8akariaks tsi ratiteron ne ietsirionniennis, iah oni nononsatokentike, ia8etosanen se satekenat ne tsioserat ne gatek8isas nononsatokenti; iah oni nohaha tese8atsterista; ne ok ieken ne ise aese8atatiatakennhaseke. To onte nationtsennonni ne kenraken niienhnoten, iakotentions non8entsiake, netho nasakotitenre tsini ietsitenron nise?

Sesatsennonniatskonhak nisa, k8aien okonha, tosa se8akenronnianion tsini ietsitenranion. Kanekhere tehoiatoreton nonontiiokoga tsinihoieren tsi sakogi ne ratitsihenstatsi non8entsia, iahte sakogi nonk8e on8e; iah kinaa tehonnhaon ne Rasenniio nasakaon nonk8e on8e. Onka kati non8a aiek8eni noia nonsaieiere? Ak8a iah onka; iah oni ne kora nak8a rakoratserak8eniio, aseken kaianerensera iotonhon ne iakaon8entsiaien; iahte hok8eniatseraien ne rakoratserak8eniio nasakaon8entsiak8a ne iakoiatonseraien. Ie8eiente ki naa ne ietsinikonrhatennis. iontons, rotiiatonseraientak8e naonnise, nok sakotik8en. Tosa se8atontat netho ni kano8entoten; katiken kaneka tekeni takaiatonseraientake, noia naiakogehake, tokat aese8aientake nise iahtahatiientake ne rononha; nok tsi rotiiien ne rononha, iah kati taonton naese8aientake nise; aon-

takaientake sekon tokat korahne, tokat onontioke ne kaiatakseniio, ne katke aeseaientak tsinahe ne tekananetaksen; nok iakoiohaon kati. Rotennhaon gahi ne kora aiakesake naeseaientak, ne ok rot-senrion tsi rononha raonansenk ne ratitsihenstatsi; iahte iakotsenrion nonkse onse aiakosenhake, iahse, kgaien okonha, te iaksanensksas ne iaksatsihenstatsi, ii gahi kgarionniennis ne tosa aienensko, tennon ken ii aiaksanensko! Katke aontaionksarigasase ne kaianerensera netho n'aiakgaiaatotenhake, iah se oni nii tesonksannhaon ne Rasenniio naiaksanensko; ii gahi senha iaksatkaronni; ii senha iahta tasonksarhoton ne Rasenniio, ken oni niiorisa aiaksanensko. Sesageiennatsanit kati tsi takgennis: ratinensksas ne ratitsihenstatsi. Ok kati tiiorisakon ionksatesenteton natonsesentsera okon, tenhnon ken aiaksanensksaseke? Aesesakseni katiken nise ethonasesgaiere? Tokat aeseakseni, iah ki nii taiaksakseni; iaksanonsees nii nasonksentenre ne Rasenniio; ne gahi aorisa ionksatathonkariakon nasaksatoratse nonkse, naiakinikonhraksarisi, tosa aieiataton nonsentsiake.

Segatkatho kati tsini ionksaierenhatie, nok se-sathontat tsini kgaierases tiotkon, ne ok iaksatonrietha naesesatsennonni; iageronhatien tsi iahte iaksaksenies naontaksanikonhraieritseke; ii ki teiaksaiaatoretha ne tosa aeseatkaronni; iahte iaksehre iah ken Rasenniio te sonksanikonhrataas tsini iakgaierha, aseken tiotkon saksarisaiennis nahoten sesarisaien nok oni nii nahoten ionksarisaien; Tsi kati nenhaiere tsi ensonksanikonhrata, etho neniakgaierere; tiotkon kati aeseatsennonniake, aese-serheke tosa iaksatatesenniiost.

Akŋah seŋanikonhrarak, kŋaien okonha, tiotkon eniontkaronni ne rongakenrenseronnis Raŋenniio roŋennenhaŋe, aŋeken enhoriŋaŋaŋe ne Raŋenniio ne ronnhas. Tsinahe tŋi karigate ne karigiioston, ethotsiiot; iah oni nii te sakŋanekennis ne Raŋenniio nasakohregate ne ionkikenrenseronnis; ok eken nii teionkŋatongentsioni tosa asakohregate; nok iotkate iahtasonkŋaŋennarakŋe neh nahoten, ok eken senha ok asakohregate. Tokat iah he tense-ŋaierane tsini skŋarharatstenni, onŋa tŋiok ŋahi enhonakŋen ne kora, ensakosirakŋa; iah oni nonkŋe tahongannhane tŋi etho nenhaiere; Raŋenniio enhonnhane; raokŋire kati ne Raŋenniio n'etho-naiaŋen.

Saseŋatatregat, kŋaienokonha; shetsisesatatregaten netsisesaŋniha,* seŋerhek : sonkŋanoronkŋa; skennen kati taontatsisesanikonhraienheke; ŋahon-nise si honikonhraksens ise seŋariŋa; ioriŋentaon tŋi enthonne ne Raŋenniio; tokat aonkŋatkaton naietsinikonrhatenniheke ne ietsirionniennis, iahtakeriŋaŋaŋe, akŋah taontaktane tŋi seŋenteron, ise akŋariŋaŋaŋe, ise akŋatsteristase. Nok iah nonŋenton teŋakatkaton nethonahatiiere; ok eken ieiotohetston tsini totiriŋaieri tŋi tekkanere tsini hotiierenhaties; iahte hatikŋenies nahontŋistatienite, sakotitenratonbaties tohka niŋenniaŋetserashen niateŋenniserake ne iakotentenions, iahte iakaonŋentsiaien naieientho. Seŋatatiatakennha niha, seŋaiotek nonŋentsia; teŋanistenha nonŋentsia, enionkŋanontenseke nenteŋanoronkŋake, ethonihannhaon

* Nene AŋENNENHAŋI kenha, M. DUFRESNE, alors Directeur de la Mission.

ne Rasenniio ; on8entsiokonson kati sesesak naet-sionnhekon, tosa nonseronnitakon, ne ok iontonnhi-saks onseronnitakon niahte iakaon8entsiaien.

Ken kaien tsi se8aton : totati ne ratsihenstatsi kosa,† iah sahi te iotokenhon ; oktathoskenniasse tsi tahatati, iahta tehoiatureton, iate iakohiaton, nok iahteshoiatureton ohnaken tsi iahtaonton nethonaia-sen. Etho ki nia8ens non8entsiake ; iahtetsieiator-etha niah ak8a tateiakoiatureton nothenon. Tenh-non ki iah etho te horihoten non8a shon8ako8anen, nok oni tsinihati ; aseken ne ok rontkathos naese-gatkaronniane nethonaia8en tsini se8arihoten, het-sition kati ne Rasenniio, seserhek : raonha iahteson-k8a8is, se8ennikonhriak kati ; iah ne tionk8e tetite-sennontons non8entsiake.

Ethoniiorisake, k8aienokonha ! satk8anon8eraton se8ak8ekon ; ii 8akiaton.

Tharonhiakanere.

JOS. MARCOUX,
Ptre.

† Feu M. QUIBLIER, ancien Supérieur du Séminaire de Montréal.

DEUXIEME LETTRE.

SESAKOSANENS KANESATAKE.

KANAHSAKE, 16 *Janvier* 1849.

Satksanongeraton sesaksekon Rasenniioke.

Tsini kahas nonsa teiontatenongerontha nonkse ne skennen takenhake, ise, K. O., tiotkon iah skennen teken ; tekanikonhrake, tekentiok8ake tsi sesanakere ne sahi rassens ne Rasennii ; raha si nongentsiake ne skanikonhrat akenhake ne iakorisioston, skarisions tsi iakorisioston niah skennen teken.

Ne aorisa sakeron aonsonksahtako nak8anikonhraseronni, aseken tsi ionkroris ne Kanesatakeronon, ok he niieheiot, iah othenon tetisesatonne tsini ietsitokatenni naontakarisaierike tsi sesanakere. Sahon-nise oni sihakenikonhratas ne Rasennii niaonsak8aiatonse. Tsiniot ne katerahiatak8a, ikehre : kane-khere orisakon, katke ienhontontate, senha kati ok tehotorarakon ne Rasennii nakenikonhra nethonakiere ; tiotkon saton tsi tekahontakaronte, shetenr taonsahontkak8arisi ; onen kati sakatontate ; 8akehre tokenske kinon kenna rakennhas ne Rasennii nak8ahtarhase. Nok nahoten aonsakiron ? Ne ki ririsanontonnis ne Sonksasennii tsi ksaterennaiennis, katon : nahoten, Sesennii, aonsakiron, iahse tehonnehre aiaksatontate, ok eken ronaterientashon, ronnehre, iah othenon taiaksatontate.

Ionehrak8a ki oni, K. O. tsi tisesarisare, isesehre eniak8ak8eni eniak8aiena akoren ako8enk. Ethose niiohniron tsi raon8enk ratitsienstatsi tsi nonni sesanakere, tsini iohniron ne ronongsentsiaientons tekaniatarekon tsini kaniatares ken kaniataratie ; iah nonsenton tahak8eni ne kora asakaongsentsiak8a ratisennason ; iah oni tahak8eni asakok8a ratitsihenstatsi. Rasatste sane ne kora ; nok senha kasatste ne kaianerensera. Tehotiiena sahi, onen oieri niioserake tsinahe, ne ratiianerenseronnisskaniatarati koga, nok oni ne ratiianerenseronnissne kento ; nok oni ne kora koga skaniatarati koga, nok oni ne kora ne kento, ronsatihnirati ne ratitsienstatsi Tiohtiake tatiteron tsinikon ronongsentsiaien. Kanekhere iah etho tahotiieren, nahotirisatsenrion niah raon8enk takenhake ; ronatkense raotiiatonsera okon, (sakatkenne oni nii) nok iah kaneka tateiotieronnon tsi rotihni-non naonnise, nok oni rotikariakon, arekho tsi ienakere nonk8e onse Kanesatake. Ak8a ronneron aiaakitenre, kason nithonenon ronnere aia.ksarisiioste ; etho kati non nisakotirak8enni, tsinon ni sesenteron nonsa ; nok iahte sakon8i, ne ok ne sakotirak8enni nahononnhekon ; tiotkon ki raon8enk ; nok oni eren aonsaiente nonk8e onse, tiotkon raon8enk ; ak8ah raon8enk onse tsinenge.

Ethoni kasennoten ne raotiiatonsera, rasennare nonontiokoga ; rasennare Korakoga ; ratisennaronnions ne ratiianerenseronniss. Nahoten kati sekon tetsiotongsentsiohon ne teiakotkak8arision ? Tosa, K. O. tsesateronsek, aseken onsonakon ense8aiatenne, ne sahi rasen Sonk8a8enniio on-

gentsiake sireskøe. Eh se nihorisison ne Rasenniio tsi iah ise tese8agenk; ense8akøeni ken taese8atkenni ne Sonk8aiatison? Se8anikonhrarak, K. O. aseken tesakoiatoraraks ne Rasenniio ne iienhre taiak8atkenni ne raonha. Ok taionnikonhriake nongentsiake nahoten iahte sakosi ne Rasenniio; iahte sonk8a8i naete8erheke ok taiakik8a, ne ok sonk8a8i aete8ahninon nothenon.

Iontons tsi ionkrori: Skaniatarati kosa sahonne, iahtahonnikonhriake. Ok tiiatese8aratietha kati, ok eken senha ense8atkaronni okse8atieren. Enk8ahrori ken tsineniasen nethonense8aiere? K8ahrori niha. Nene renteron ne kento kora, ohenton ienhaiaton, enhatrori ne raonha tsini se8arihoten, tsi iah othenon tesesatahonsate tsi rohtare, nok tsi rotihtare ne ietsirionniennis. Oh kati nense8aiata-sen? iah taietsiiatkahtho, nok ense8ententane. Katiken iahte iakoterientare skaniatarati kosa tsi raona8enk ne ratitsienstatsi? Rononha ne rontsterista nori8a rotihniraton tsi raona8enk. Se8atati-tenr nisa, K. O.; tesesateron8eksi, se8ennikonhriak tsi iahtetsise8a8i ne Rasenniio. Tosa aontese8atoktase tsi hetsise8a8i ne karonhiake aese8atsennonni, nenie-tsise8ennarak8ake ne ietsirionniennis. Nene se8aiote nonga natate8enniiostatsera, tokat ne ense8astonte ne kennongeha tenshetsise8aiatatironten ne Rasenniio; tenhnon etho nenhaiere entsise8ahregate tsiniiot tokenske aese8ak8enion aese8ate8enniioston, aseken ehni8esanikonhroten; iahse ne ok teha8en ne Rasenniio: "tosa senensko," ragen oni: "tosa saskaneksek akoren ako8enk naserheke akenensko."

Tosa, K. O. se8ari8arako tsinahoten katon; ehni-

hakennhaon ne Rasenniio, tsi iahte segatahonsate hetsisesaniha rohtare rotatenikonhraksaton tsinisesarihoten, nok ohnenhaiere ? iah sahi tahak8eni tsinahoten segaton ; ehnihonnhhaon ne ratsihenstatsi kosa, ehnihonnhhaon nari8a8akon tsini haierna ; nok oni oia ahatien, eh oni nennee nenhaiere ; iah se tetsi-ontsiak8arisions ne iakoiatonseraien. Tese8aiatoret nisa.

Kento Kahna8ake, ratik8ekon ne rotiskenhrakehte ronnerhak8e aionkiion ne ratikoganens ahonatientahninonron onseronnitakon, tsini hotitent non8a, iah othenon ak8a tatehonatentson tsini sakannhes. Iahte hotik8enion ne ratikoganens ; ronen kaientak noiente, tosa aionnakerako, niahtenskaientaientake. 8aonkennhanne nakehrori ononsatokentike ; oksa ok kati 8ahonnikonhriake ; iah non8enton ne teshonatorori : aseken ok sa ok asakotiiatonseron ne ratikoganens, enskat oni ahontientahninonra onseronnitakon.

Kerisahronkas oni n'Ak8esasne, onen aniot 8athatitaste ne ratikoganens naiontientahninon akoren tienakere, aseken 8ahonttoke tsi eso tonterako, ronon8entsioganen sane nennee. Tsionhaa katiken ne Kanesatake seganakere ehnaese8aiere, iah se ise tese8a8enk ? Nok oni naese8aiatak8eniioke, sekon iahte ioianere naietsiion ne rotiskenhrakehte nehnahtiiere ; sotsi kanoron nohnaken iahtenskaientaientake, ne ietsiien okonha, ietsiiatere okonha tsinen8e aienakereke. Tosa kati se8erhek : oia nii naiak8aiere tsini ieierha ienakerenion segatatekenha nonk8e on8e ; segatatiatakennha tsiniiot tsi hetsise8agi ne Ra8enniio ; iah se taontahon8ennontonse.

Sasesatatresat kati, K. O., Rasenniioke niare, tenhnon hetsisesanineha. Seganiseriio naesega-kahriiohake; iah kaneka taiek8eni iontaterionnien-nis tsini haierha; iaseto8anen sakotsientani sakonon-k8atsera8is, iaseto8anen ka8istake satekenat ne tsio-serat tsini haierha, ok se tahennonton niah etho tahaierane. Segatsennonniatskonhak nisa naese-serheke senha asonk8entenre ne Ra8enniiio. Tosa sesakenronnianion tsi sakotenranions; tosa oni se8a-risarako tsi oia natehaierha; kanekhere ken ehniio-terisison ne ron8anoronk8a, ne senha asakoiataken-nha; ethose niiot non8entsiak8ekon. Ak8ekon hetsisesanoronk8ak, ethone ok satenhaiere ak8ekon. Raonhaa sahi enhak8eni natsisesaiataken-nha non-8entsiake ense8ententane, tokat ense8anon8akten, nok senha nentise8enheionsere; hetsisesanoronk8ak kati ok eken; iah se othenon tehaha8e ne se8a8enk, iahte iak8anensk8as ne Ra8enniiio sak8a8ennenha8e; ii tenhnon iakinnhese nonk8e naienensko. Enionki-kenrenseronni, iahte ionk8anikonhraksens nii on-k8arisake; ne ki ionk8anikonhraksatak8a tsi enion-tatkaronni ne ionkis8ens, aseken ne se ensakorisa-gase ne Rasenniiio ne sakonnhas.

Aia8en kati, se8ako8anens, iataonsesesaiatorete, skennen aonsesesatattonni, skanikonhrat aonsetsion-ni tsi nonni se8anakere, Rasenniiio atsitse8a8enniioste tsi tsionnhe; ne senha aese8askennha ne tosa aese8at-karouni nensesatonnhokten. Enskat ok sahi ion-k8a8ien natonnhetston; ne kati senha tegaterien-tharen naontsennonni. Enionkion8entsiakateke, enionk8a8istakateke karonhiake; enionk8anaktiio-hake, iah othenon tataionk8atoktaniheke, iah onka

taionkikga, iah oni taonsetegenheionsere ; etho kati nonksah, K. O., nionksatieratonhak, katiken tonii-ore tionnhe ? Iorigentaon nensegatonnhoktane ense-
sannhaten tsi nonga nise8aierha, ense8erheke, tosa ethonaonkieren. Senha kati ioianere onga ok ethonaese8aiere ; tosa se8aiotats ne satehenseraksen ; ak8a se8enron : onen, rakeni, ionksanikonhraientaonhatie, 8asonksentenre ne Ra8enniiio, saionksanikonhrotonhatie ; saiaksatkase tsini ionksarihotenne ; aon-sesanikonrhen kati ; onen sakion nonksatonnnhetston taonsask8asniene Ra8enniiioke ; askion ne karonhiake aiaksatsennonni ; iageronhatien nongentsiake.

Toni iotsennonniat, K. O., nethonaese8aiere ! Rinekennis kati ne Ra8enniiio nahaterennaienhase nake8enna, naese8aiena tsinahoten katon.

Ethoniiorisake, K. O. ; ak8a tonsak8anon8era-ton, se8ak8ekon , se8aniakhon, nok ietsiien okonha.

Ii 8akiaton,

Tharonhiakanere,

JOS. MAR COUX,

Ptre.

TROISIEME LETTRE.

RATIKOSANENS KANESATAKE.

KAHNA8AKE, 12 *février* 1849.

Iahte kerhak8e ok sa ok ionsak8ahiatonse; tsi-niiot ne 8akerharek8e ne taontask8a8enna8eron. Nok tsinakahronke nonsatsi tsini hatisennoten notiake ne kanesatakehronon, ne 8ategaksterihatak8e naionsakatati tsi se8enteron. Tosa, K. O. se8as8a-ten tsi iahte k8ak8atstenni, eh se nihakennhaon ne Rasenniiio, naontk8ahtako naonsesesahaharane, ne tosa aese8atatkaronni.

Sakohrori ne kento kanesatakehronon (aiasens taionkiatatkenke) rasen: "ne aoriga iahte iak8a-
"tontats aiak8atatsennaren ratsihenstatsine, iah se
"teionk8aterientare toni kaiatonseroten: tokat en-
"sonk8anikonrhaten ohnaken; enhenron: nehnaho-
"ten se8atatsennaronnions." Kanoron, K. O., tsi ieiohe ne tak8akenhronnis ne Rasenniiio sak8a8ennen-hase; iah se taese8ari8atsenri ne tokenske iakini-konrhatteni8e nonk8e; iak8as8ens nii ok eken ne kanikonrhatha. Ne 8ahi ne ise se8aiatonserison, korahne iese8atennieton, iah tiiaiehe8e tsini tsise8a-kenrenseronnis, tsi se8ahtare, netsise8ahniha; toha ki tsini hon8aierhak8e Sonk8a8enniiio Sitaheronon, he nitsise8aierha.

Ne kati ioteri8ison naonsesesarisi tsi ethoni-se8aieren, aseken iahtatese8aiatoreton tsi onogen

sesatsta; ne kati ok aorisa aonsaiontatsennarako tsini iakoieren tsi raton aonsesesatatsennaren. Eh se nikarihoten nonsentsiake: esennake iontatkenrenseronnihon, esennake entsierisi, esennake entsiontatresate. Nok kaiatonserake iontatkenrenseronnihon, kaiatonserake ki entsierisi; entsiontatsennaren kati tsi iah etho tetsiakonikonhroten. Etho ni ionksannhas ne karigiioston, tosa nohnaken aiontonheke; iah se te shonatatresaton. Aseken iah tahatontate ne Rasenniiio ne iah origiio teken tsi tsiakotatresaton.

Ne kati aorisa, K. O., ihrere netsisesahniha: ok sa ok iaontkontakse aonsonterigasaronni ne skennen aonsonton skanikonhrat akenhake netsisesarionniennis. Iah se ehtehaiatoten netsisesatterista ne tahonganikonhraraseke; iah nonsenton tahaksemi tsinahoten iakaen ne kento; sotsi iotenogent. Niiorisatsanit kosa naiontatsennanensko; teiakotentson naiontatennhoton tsi iontatennhotonkga neh naieiere. Segatontats katiken ne seganikonhrakon nahaksemi ne ratsihenstatsi netho nahaiere? Kanekhere, K. O. ne ok onte aiontontate, neh nahoten, neh naieksemi nakaonha ethonaieiere. Kanekhere are othenon sesarigakenseraaksa naesesaterigateko ne tokenske aonsesesatatresate; nok iah onte tokenske etho tsesaganikonhroten naeserheke *ne resaks nasonkgasennanensko*.

Tetsisesarhoton niha, K. O. netsisesaniseragi ne Rasenniiio; tsiohetsta sahi tsini tsisesaierha. Tiohtiake sihenteron, eso sahi ioserake ieshenterontakse, kanataksekon ronganoronksakse, rongsannoronksakse oni, aseken iah nonsenton tesakoni-

konrhatenni; akša oni rongannhatenhon sonsasakoiatonti. Iah othenon ne raonha te tonontonhon; sahosennarakse ne rongakosanen; ok tahennikonhriake, sahrere: Ragenniiio iehaksatoris tsinonni ionkenatonnis; iahte kaien noia ne ionhronkha, tosa kati segerhek: iah ken Ragenniiio tesonksaniserasi. Tokat oia ahenterontake, ahakšeni ken noia naonsahaiere tsini haierha ne raonha? Iahten, ehse nihonsannhaon ne rokosanen, nišennakšekon narisašakon; akiron oni: nišennakšekon ne kora.

Tokenske K. O. akša tegakatonharenron tiotkon ne sešarišake, nothenon natsisešaiere ne Ragenniiio ne taonsesešatkakšarisi. Tosa niha tesešateronšek. Šešatatitenr nise, ietsitenr oni ne sešaniakon nok ne ietsiien okonha; tosa hetsisešarišanonsaks ne Ragenniiio ne kakširošanen aratste natsisešanonšareke. Šešatontat niha tsini kšaierase; tosa sešerhek, nene sakšaniha ronnhon tsi tesonkšaiatonnis; iah nonšenton tehakenekenni nakšaiatonse; ii takenntonon, ašeken, kšahrori šahi, tsi ikehre: Ragenniiio rakenikonhrathen nakšaiatonse.

Tšinahe iešakksathon sešanatakon noia tsaton-takonšakšenhase, sešešatašeiate Šašatis raotio-kšake, ethonahe senha kšanoronkša, etho nahe senha tekšaterientare naesešatsennonni. Šakenikonhrakšenhon kati sakahronke tsi nahoten te-sešentaksatenniton netsisešarionnienni, onošon iakotston tenhnon iahtesešatennonšenton; iahte sešeron: otkon išere takeieronnon, aonšakekša tsi iakorišiioston. Tesešaiatoreť nisa, tokat ne Šonkšagenniiio aontahotenniete ne raronhiakehronon tsi sešenteron, išešehre ken, ašonkšarišasase tsini seša-

rihoten? iah nongenton tatsise8ariga8ase, iah oni tasakoriga8ase ne ietsinikonhraten tsini se8aieren. Tosa kati se8ateraiatak naonsese8atatresate. Se8aterrennaien tsionhaason, nok etho nase8aier tsinentsise8anikonhrata ne Rasenniio. Sase8arisi tsini se8aieren; sase8atatsennaren naonsese8atatsennarako, ethone onen skennen entsietsironk8ase; ethone se8agenk ne skarake8atha, naese8aiatarane oni; ethone taonsese8aterahneken ne Rasenniio naonsatsisegentenrheke tsinenge sekon ense8eseke nonsentsiake.

Onen niha, K. O., se8ennikonhriak, sase8ahaha-rann, iah se skennen tese8ennontonnion se8anikonhrakon tsi hetsise8akenrenseronnihon netsise8arionniennis. Aonsatsise8anoronk8e, entsion8esenhake se8anatakon nok se8anikonhrakon; ak8ekon satese8aier; ne tekarensaron tsiakoseronni ne iakotaksatonne; ne ensakoriga8ase ne Rasenniio, ne ensakotentre.

Etho ok K. O., nonga nask8asennaronke; gat8anongeraton ne se8atatien okon, aia8ens skanikonhra aonsetsionni tsini hanon8es ne Sonksaiatison.

Ii sakiaton Sose Tharonhiakanere,

MARCOUX,

Ptre.

QUATRIEME LETTRE.

SESAKO8ANENS KANESATAKE.

KAHNASAKE, 7 mai 1849.

Arekho, ksaien okonha, taonsak8asennaronke. Ionkrorihne sane ken iosere, iaka8enne, tentiesaiatonse; nok iahte sakatkahton. Kanekhere iahte segaiena tsini k8aierase; kanekhere tisesarigare tsini segarihoten, tesesarihoroks nak8ah taesesatka8sarisi; iah se kaneka taontaien n8ngentsiake naiek8eni aietsirigagase, ne ki 8ahonni 8akeron: ak8ah ahontkatho ne ratikahrake.

Ken nonga 8aksatenniethase tekaiatonserake, onseronni ka8ennontak8en, nene tekananetak8en ne korahne tkakeron ne kaiatonserak8eniios, ne akoiatonsera ne iakaongentsiaienton ne kak8as; aseken segaterientare onen tsi ne ok iakoien ne tekananetak8en; iah kaneka teiehase ne kaiatak8eniio. Ikare oni, ne nashenhaton, ne ratiianerenseronnis rotirigahniraton tsi raona8enk ne ratitsihenstatsi ne kanesatake, rotatsennare ne kora. Iah kaneka teiakoien ne senha ioiatonserahniron. Segatennhan kati nakongasennahnoton, ak8ah aesesanikonhraientane. Ietsinatonhas oni ne ietsinikonhrathas tsini segarihoten; iah onte ne taonsahatiere nenhontkatho; iahtaonsahatik8eni nahoniron: ise sega8enk tsionk8e on8e; sega8ennio kati naesesatientahninonseke. Iah ne taonsahontonheke nenhatikahenhion

ne tekaiatonserake, nonga ieksatennietenni. Ise ki sesasen, sakion naesegateseienton, tosa nohnaken iataonsontieronnon tsi seganakere.

Ionnhaten nak8ah, K.O., tsinensegaiatagen, iah nii ak8ah te k8arigahestennis; 8aetsiiahtonte, 8aetsini-konhrhaten; nok sotsi ok sa ok segatontaton. Ohenton aesarigisakon, iah etho taiagenhon, iah-taietsikenrenseronnihon ne ietsirionniennis; iahtasesaiatonserison niahte kaiatonseriio, titkahere nonogen, ne korahne iesegatennieton; ronehrakohon nak8a ne kora tsini ietsiierha ne ietsirionniennis, aseken sakoienteri tsi iah othenon etho te hatiiatotens tsini segasennoten. Totirigaieri tiotkon tsi ietsiiasterista, etho nihotik8enion; ne ok enskat iahtahatik8eni nok taesegatiesate ne raononsentsia. Ka onte nonni ieteron nonsentsiake netho naieiere. Iorigentahon ne ieiatak8eniio ne entionnonton: enionnikonriake niahte ieiatak8eniio, enienrheke, iah kinate sonk8asi ne Ra8enniio.

Ne nii, K. O., kennhatenstak8a, tsi eniokaresate segatonnhetston Ra8enniioke, eso gahi onen tsi iotsiiohahon tsi sesarisioston ne aorigake; ne ki satenientenstakon iahtetsisesariga8ase ne Ra8enniio. Ratitsanis na ne Ra8enniio rongasennenhase nahonnosente, nasakotikenrenseronni; ratinonges tenhnon niiatekon asakotitenranionheke; nok rononha tenhatiiatorete tsinenhatiierrhake, tsi kiens ni honnehre, etho onte nihanonges ne Ra8enniio. Etho ni ionk8anikonhroten, ak8ah iah othenon etho teiakgaiatotens tsini segatroris segaiatonserake, katiken aiak8ak8eni naiak8ahasenseke niahte senniserake, naiak8ahasake akoren akosenk?

Segariſaneraks koſa kati, K. O., tſi ethoniſeſanikonhroten, takſaſennotas, takſennogentanionnis, takſaſentennis, nok ſekon kſentenre, iahteiaſkanonſes aonſaiakſakariake. Tſi ki niſonkſannhaon Sonkſaſenniio, kſahretſiarons aonſeſeſatatreſate : iakſaterennaiens natsiſeſentenre ne Raſenniio naonſatsiſeſanikonhrakſariſi, toſa iſinison naeſeſatatkaron-nionhatieſeke. Iahte tſiakonaktiio nonſentsiake nonen ſakonakſaſe ne Raſenniio. Oktisakaterientare, K. O., iaſ ſkennen te ſeſennontonnion ſeganikonhrakon tſini ſeſaierenhaties; ohniiotieren kati, ok ſa ok ſkennen aonſeſeſatattonni, aonſeſeſariſaſeronni tſinatēſeſaterientaſenriehon, iaſeronhatie niaſ akſa taēſeſanikonhronnike tſini ſeſaieren, tiotkon ki aonſatsiſeſanikonhraseronni netsiſeſahniha tſini tſiſeſanikonhrakſaton, aſeken ethonihoriſison ne Raſenniio, aonſaieſeronni ne iakotakſaton.

Oktiioriſakon, K. O., ſotsi aionkſaſkennhaſeheke nonſentsiake aoriſake; tokat kennongeha enteſenheie; ioriſentahon enteſannhaten. Kennikaianerēſeroten Raſenniio raſianerēſera iakoſkennhen nakaonha akoſenk, iahte kariſakſen. Nok ne iakoſkennhen iahte iakoſenk, iēkaieri oni tſini iontattokatenni tſi iahte iakoſenk, onen ne kariſakſen. Teſeſaiatoret kati nonſa : tiotokte ken tſini ietſitokatenni tſi iahte ſeſaſenk tſi nonni ſeganakere? Hetsiſeſahreri ne kora; ariſaſakon oni rakennhaon nakſahreri; ietſirionniennis ronotaſion ne raotiia-tonſera, tſi iohniron onſe tſi raonaſenk; raſennare Nonontiiokoſa, raſennare Korakoſa; ratiſennare ne tehatiiatoreta ratiianerēſeronnis. Nahoten kati ſekon tetsiotonſentsiohon? Tſi kati ok aiekſeni

nonk8e aiairon : iahtateiossathe ne karak8a, ethone eniek8eni aiairon : iahte honasenk. Nok tsi iahte sesasenk, nahoten kati aoriga aese8erheke ii aonta-ia8ennonton ? Ka onte ni ieteron nonsentsiake naontaionnonton niahte iakosenk ? Ne gahi rohtiasenraton ne Ra8enniio tsi ragen : "tosa satate8enniiost nakoren akosenk."

Se8ennikonhriak kati, K. O., tsi iahtahatik8eni nonga shontsterista tsi oktitotati naonnise ne ratsihenstatsikoga, iah kaneka te shenteron. Iahte hotiiaton tsi totati, aseken tehotiatioreton tsi iahtaioianerenne ; ak8a kongaiats, ok ti to8ennatak8aton tsi totati, iah ak8a tehonikonhraientaon tsi nenia8enne.

Iah kina, K.O., tahatontate ne Ra8enniio tsini sesanikonhroten ; aseken ok eken gahi aese8akaronni. Orisiio ne tokat aese8ak8eniatseraientake naese8a-tientahninonseke nonseronnitakon, ak8a oksaok aonsahatihnekakaste ne sesaskenhraketetsera. Otskarat kati iahtakene noiente kenha ; ok eken senha aonsaiakotensteten, tenhnon otiake ne aiakoriote, oneshon aiakoiatente. Hero! iah ken te sesanikonhraientas ? Senha kati ioianere ahonganatese-ientonhase noiente ne ietsiien okonha, ietsiiatere okonha oni tsinen8e.

Tak8entenr kati, K. O., sase8atatresat ; tosa te-se8arihorok naese8atatsennaren ak8ekon. Tsi ki ni k8ahrori onen : e8ennake iontatenikonhraksaton, e8ennake entsiontatenikonhraseronni. Kaiatonserake iontatenikonhraksaton, kaiatonserake entsiontatenikonhraseronni. Kaiatonserake kati sase8atatresat, se8erhek etho ni horisison ne Ra8enniio.

Asennita sahi nonša ne tešanistenha Ongari. To kati ni kennitentase naesešentenre nonša nok tsini sennites aesešageiennentane, aonsaietsironkšase, atsisegatienhase oni, nok akšah aesešatonnien ne tsionnhekon. Šesennitak oni nise, naesešanikonh-rahnrirate naesešakseni tsina te hotongentsioni net-sisešahniha. Akša sešenron: Rakeni, onen tsionkšanikonhrotonhatie ne ionkiiatahtonton nonkše. Akša kati, Rašenniio asakion nonkšasenna tsi eniakšatatsennaren. Iah nongenton, K.O., te iakotkaronnihon ne Rašenniio ronšaši tsi iakotatsennare, ok eken eso entsiakotehiaronhase naiontsen-nonni.

Nok arahonne tohkara niiosennake taontakšasennageron, onen sahi eso kšaiatonni; ok ta tsešatote; tsiniiot iahtetsiongeskšani tsi kšaiatonnis. Rašenniio se rakennhaon iah nongenton tehakennhaon netsisešahniha, ok ti honikonhriakon, ne ok ne roterennaen, rorhare naonsesešahaharane.

Tekšanongseratons kati sešakšekon sešatatieŋ okon, aiašens aonsesešatašeiaten ne skennen, nahašerientiio ne Šonkšasenniio tsinaesešaiere sešakšekon.

Ii šakiaton ne kšaien okonha,

Tharonhiakanere,

MARCOUX,

Ptre

*Extrait d'une lettre de feu M. MARCOUX, aux
Iroquois du Lac, du Sault et de St. Régis.*

KANESATAKEHRONON, KAHNASAKEH-
RONON AK8E8ASNERONON ONI AKO-
IATONSERA, ETHO KARAK8EN TSINI
KASENNOTEN.

.....Tsiorisat sekon sesksasennaronk, ksaien
okonha :—

Raton ne Rasenniio oiatonseratokentike : *Tosa
othenon niietsiier ne ionke8ennenha8e non8entsiake,
tosa ietsiri8ak8ennihék ne khennhas, aseken ente-
khennhe.* Tsinahe ehnithoieren ne Rasenniio, iase-
toganen iakotkahton non8entsiake tsi iahtehonogen.

Nene iakoiatonserisahannhon sahonnise ne iako-
nikonhro8anens nonk8e, nok oni ne karo nonk8ati
tiakoiatonnion tsini iasenserons, iasetoganen 8atro-
ris tsini iakotkaronnianion niahtehongatiiatanoron-
k8a ne Rasenniio rongasennenha8e.

Rontonnions ak8ekon : Ne nethoniiakorihoten
non8entsiake, iah non8enton taiontk8atako, ok eken
ne eniakotensteten ; nok oni nensakoterennaien-
hase ne Rasenniio ro8ennenha8e, iorigentaon tsi
senha ok ensakohre8ate.

Eso iakok8atsehne, iakokatek8e ; sahontatkon-
nienste non8entsiake. 8ahon8akenrenseronni ne
sakorihonniennis, ohnaken iakotentaon, aseken ra-
onha ethonihon8aierha Iesos, othenon nahon8aiere
ne ro8ennenha8e. Ne ki ra8en oiatonseratokentike,
Ratik8ekonne saka8enni : *Enietsikenrenseronni*

nonk8e, ii enionkkenrenseronni; enietsiiate8eienton, ii enionk8ate8eienton.

Eso ienakerenionk8e kennakeratsero8anens, kanato8anens oni, teiutenonhianiton iakotsoko8ahne, rohtonton ne Ra8enniiio, iah kaneka teskaieronni tsi ienakerenionk8e; ne iakostonton, iahtehon8atinoronk8ak8e ne sakonnhas, ron8atiri8ak8ennihak8e, nok tehon8atinonhianihekihak8e.

Ken se8anakerenion tsionk8ehon8e, ashen nise8anatake, rakennhaon ne Ra8enniiio nak8ahrori, naonsese8atatrate, naese8atka8e tsini ietsiierha ne ietsirihonniennis; ia8et tese8ari8aiena8akon ise8ehre eniakikenrenseronniheke: etho nense8aierhake tiotkon, ok eken tentise8ententaonhatie, nok ohnaken en8ahton oni nise tsi se8anakerenion, akoren entsiontiatak8eniioste, nok kathonte tiienhenhien ne ietsiienokonha; aseken ok tsiniia8enseron tsinahe, okhe niientsia8enne tsinen8e, iahse tateshoteri8ateniennis ne Ra8enniiio, iah oni non8enton tiiahorisaioha tsinenhaiere nasakotokaten nonk8e ne iakotonk8etaksaton non8entsiake. Tikate nenneh tsi ensakohre8ate tsieiatatson neniontonnhoktën.

Tak8entenr, k8aien okonha, sekon tohkarat niio8ennake aontakatati. Ne 8ahi oni se8akaronnis, toha ak8ekon, KANOSAON, ne naori8anerahaksera notkonserakseñ. Ietsinosas ne kenraken niienhnotens, tese8atatenosas oni nise, ne kaneka ostonha 8ahontsennonni, iekanihare ietsinosas ne ietsirihonnienni. Katke asakori8a8ase ne Ra8enniiio nethoniiakorihoten, ia8et i8aks notkon neiatakon? oh se8atatitenr tsionk8eon8e, ne ion8esen aese8at-

sennonni nakoren 8ahontsennonni, naese8erheke, ahakon oni nii ne Ra8enniio nakatsennonni.

Ietsinoronk8ak ietsirihonniennis, aseken Ra8enniio hetsise8a8i. Ken 8aktare, onen katiatisas, tokat iahte kari8es tete8atatkanere, iah kati ii tekatatiton; ne ok te8akaton8entsioni aese8atk8atako ne tsionk8ehon8e, skennen aese8ennontonnionheke non8entsiake, tsi aese8askennhaseheke ne skennen akenhake tsi sesanakere, nahatsennonni ne Ra8enniio, naese8atsennonni oni nise se8ak8ekon.

KAHNA8AKE, 15 Janvier 1852.

SOSE THARONHIAKANERE,
JOSEPH MARCOUX,
Ptre.

φρδ...
...

1040
00